

SYLABUS PRZEDMIOTU W SZKOLE DOKTORSKIEJ

Tytuł	<i>Najnowsza historia polityki gospodarczej</i>
Tytuł w jęz. ang.	<i>The Recent History of Economic Policy</i>

Statupredmiotu	obowiązkowy dla:
	do wyboru dla: doktorantów ścieżki nauki o polityce i administracji oraz wszystkich pozostałych doktorantów SzD SGH

Autor/autorzy sylabusa:	Zespół :	koordynator: dr hab. Jacek Luszniwicz, prof. SGH
		członek zespołu: prof. dr hab. Wojciech Morawski
		członek zespołu: dr Łukasz Dwilewicz
		członek zespołu: dr Jerzy Łazor
		członek zespołu: mgr Adam Rogoda

Sygnatura przedmiotu:

Część A

1. Syntetyczna charakterystyka przedmiotu (główne hasła – około 400 znaków):

Zajęcia mają na celu przedstawienie i analizę ewolucji polityki gospodarczej w XX i początkach XXI wieku. Szczegółowy zakres chronologiczny materiału obejmuje okres od końca I wojny światowej do kryzysu 2008 roku. Zakres merytoryczny dotyczy zarówno historii powszechnej, jak historii Polski. Przedmiotem opisu i analizy są polityczne, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania, krótko- i długookresowe cele oraz programy i praktyki implementacyjne polityk gospodarczych wybranych krajów o różnych systemach politycznych (od demokracji parlamentarnych po totalitarne dyktatury) i gospodarczych (od systemów rynkowych po centralnie kierowane).

2. Słowa kluczowe (3 – 6 słów):

polityka gospodarcza, systemy polityczne, systemy gospodarcze, lata 1918–2008

Część B

Przedmiotowe efekty uczenia się		Powiązanie z efektami uczenia się dla SzD
Wiedza		
W.1	Doktorant zna i rozumie uwarunkowania, typologie i tendencje rozwojowe polityki gospodarczej po 1918 roku	P8S_WG

W.2	Doktorant zna i rozumie zależności między polityką gospodarczą a ustrojem politycznym państwa	P8S_WG P8S_WK
W.3	Doktorant zna i rozumie finansowe, społeczne i kulturowe implikacje różnych typów polityki gospodarczej	P8S_WG P8S_WK
Umiejętności		
U.1	Doktorant potrafi analizować współczesną politykę gospodarczą na tle historycznym	P8S_UK P8S_UK
U.2	Doktorant potrafi porównywać założenia, cele, programy i implementacje różnych typów polityki gospodarczej	P8S_UW P8S_UW
U.3	Doktorant potrafi przewidywać hipotetyczne skutki różnych typów polityki gospodarczej	P8S_UK P8S_UK
Kompetencje społeczne		
K.1	Doktorant jest gotów do krytycznej oceny historycznych i współczesnych typów polityki gospodarczej	P8S_KK
K.2	Doktorant jest gotów do krytycznej konfrontacji koncepcji i programów polityki gospodarczej prezentowanych w debacie publicznej	P8S_KK
K.3	Doktorant jest gotów do krytycznej analizy osobistych preferencji w polityce gospodarczej	P8S_KK

Część C

Semestralny plan zajęć:

1. Doświadczenia przeszłości: od polityki merkantylizmu do liberalizmu ekonomicznego; rola państwa w rewolucjach przemysłowych, wzrost interwencjonizmu w końcu XIX w. i przed I w. św.; polityka gospodarcza na ziemiach polskich w okresie zaborów; gospodarka wojenna lat 1914-1918

2. Meandry polityki gospodarczej lat 20. XX w.: od gospodarki wojennej do interwencjonizmu czasów odbudowy, inflacji i reform; powojenne polityki pieniężne i stabilizacyjne; pierwsze przejawy „nakręcania koniunktury”; kształtowanie gospodarki centralnie kierowanej w bolszewickiej Rosji

3. Polityka gospodarcza w pierwszej dekadzie II RP: okres odbudowy i wojen o granice; czasy inflacji, hiperinflacji i II inflacji, reformy stabilizacyjne 1924 i 1927 r.; ożywienie inwestycyjne w drugiej połowie lat 20.; problem reformy rolnej; ewolucja polityki społecznej

4. Wielki kryzys i jego wpływ na politykę gospodarczą: przyczyny i specyfika wielkiego kryzysu; cechy ogólne „nowego” interwencjonizmu; podłoże koncepcyjne i teoretyczne; model amerykański i naśladowcy; model III Rzeszy i naśladowcy; nacjonalizm gospodarczy w państwach nieuprzemysłowionych

<p>5. Narzucona industrializacja w ZSRR: uwarunkowania doktrynalne, polityczne i ekonomiczne; centralne planowanie gospodarcze – cele, zasady, priorytety, narzędzia realizacyjne, metody finansowania; kolektywizacja rolnictwa – aspekt własnościowy, aspekt społeczny, polityka handlu zagranicznego; gospodarcze i społeczne skutki „socjalistycznej” industrializacji; recepcja w świecie</p>
<p>6. Ku „nowemu” interwencjonizmowi II RP: okres wielkiego kryzysu – od względnej bierności do programu z 1932 r.; polityka z drugiej połowy lat 30. – cele krótko- i długookresowe, centralne plany inwestycyjne, metody finansowania, reglamentacja dewizowa, problem deflacji i kursu walutowego; interwencjonizm II RP na tle porównawczym</p>
<p>7. Gospodarka wojenna lat 1939-1945: polityka gospodarcza państw „osi” i „wielkiej koalicji” – podobieństwa i różnice; rola krajów satelickich i okupowanych w gospodarce wojennej III Rzeszy; pomoc gospodarcza Stanów Zjednoczonych dla państw sojuszniczych; polityka gospodarcza okupantów na ziemiach polskich; krótko- i długookresowe skutki II w. św. dla polityki gospodarczej</p>
<p>8. Polityka keynesowska i neokeynesowska w świecie zachodnim: „nakręcanie koniunktury”, przemiany własnościowe, elementy planowania, polityka społeczna i polityka pieniężna w Stanach Zjednoczonych i Europie Zachodniej – przejawy, ewolucja, efekty, problemy (do przełomu lat 60. i 70. XX w.); wpływ zimnej wojny, planu Marshalla, procesów integracyjnych i systemu z Bretton Woods na krajowe polityki gospodarcze; problem inflacji i metody przeciwdziałania</p>
<p>9. Zwrot neoliberalny w świecie zachodnim: podłoże praktyczne – destabilizacje walutowe, kryzysy naftowe, stagflacje i slumpflacje; podłoże teoretyczne – monetaryzm i ekonomia podażowa; przejawy ogólne – deregulacje, prywatyzacje, stabilizacje finansowe, ograniczenia w polityce społecznej; przykłady krajowe – prekursorzy, „thatcherizm”, „reaganomika”, meandry polityki francuskiej i RFN-owskiej; efekty i problemy polityki neoliberalizmu; modele „welfare state” w warunkach neoliberalizmu</p>
<p>10. Polityka gospodarcza w Trzecim Świecie: strategie i praktyki modernizacyjne w Ameryce Łacińskiej i na Bliskim Wschodzie; wpływ powojennej dekolonizacji na politykę gospodarczą w Afryce i Azji; rola państwa w rozwoju gospodarczym Japonii i innych „tygrysów” strefy Pacyfiku; zachodni neoliberalizm a kryzys zadłużeniowy lat 80. XX w.; konsensus waszyngtoński – recepcja i przewycięzenie</p>
<p>11. Socjalizm „realny” w Europie: polityka gospodarcza ZSRR – od odbudowy powojennej do „pierestrojki”; adaptacje wzorca radzieckiego w Europie – geneza, zakres geograficzny, narzędzia realizacyjne, konsekwencje; dopuszczalne odstępstwa systemowe – Jugosławia, Polska, NRD; wpływ RWPG na krajowe polityki gospodarcze – próby koordynacji planowania, rola rubla transferowego</p>
<p>12. Socjalizm „realny” w Trzecim Świecie: etapy polityki gospodarczej ChRL – od Mao Zedonga do Deng Xiaopinga; doświadczenia wietnamskie; warianty północnokoreański i kambodżański; warianty afrykańskie; ekspozytura kubańska</p>
<p>13. Polityka gospodarcza PRL (do 1970 r.): powojenna odbudowa i zagospodarowanie ziem poniemieckich; implementacja wzorca radzieckiego – zmiany własnościowe i centralne planowanie; wstępny etap „socjalistycznej” industrializacji; ewolucja polityki rolnej; ewolucja polityki pieniężnej; ewolucja polityki handlu zagranicznego; okres „gomułkowski” – epizod decentralizacyjny, drugi etap industrializacji, próba polityki „selektywnego” rozwoju</p>
<p>14. Polityka gospodarcza PRL (lata 70. i 80. XX w.): okres „gierkowski” – specyfika polityki industrializacji, metody finansowania, reforma WOG-owska, polityka cenowo-dochodowa, polityka rolna, wpływ zadłużenia zagranicznego, próby „manewrów” gospodarczych; polityka antykryzysowa i reformatorska lat 80. – od</p>

obrony systemu do przekształceń pro-kapitalistycznych; koncepcja quasi-cykli w polityce gospodarczej PRL – argumenty „za” i „przeciw”

15. Problemy polityki gospodarczej przełomu XX i XXI w.: ewolucja i erozja polityki neoliberalizmu – od kryzysu zadłużeniowego do kryzysu 2008 r.; polityki transformacyjne w krajach postkomunistycznych – cechy ogólne i typologia, analiza praktyki polskiej; polityki; polityka gospodarcza Stanów Zjednoczonych i ChRL – porównanie; kwestia suwerenności współczesnych polityk gospodarczych – wpływ tendencji globalizacyjnych, działania MFW i innych organizacji międzynarodowych, działania UE i innych ugrupowań integracyjnych

Literatura podstawowa (jeśli wybrane fragmenty publikacji zwartych, to wskazane podanie rozdziałów, ew. stron):

1. T. Kowalik, *Systemy gospodarcze. Efekty i defekty reform i zmian ustrojowych*, Warszawa 2014
2. Z. Landau, W. Roszkowski, *Polityka gospodarcza II RP i PRL*, Warszawa 1995
3. *Powszechna historia gospodarcza 1918-1991*, red. W. Morawski, Warszawa 1994
4. A. Leszczyński, *Skok w nowoczesność. Polityka wzrostu w krajach peryferyjnych*, Warszawa 2013
5. D. Yergin, *Wielkie bitwy o światową gospodarkę*, Warszawa 2014

Literatura uzupełniająca (jeśli wybrane fragmenty publikacji zwartych, to wskazane podanie rozdziałów, ew. stron):

1. A. Aslund, *Jak budowano kapitalizm. Transformacja Europy Środkowej i Wschodniej, Rosji i Azji Środkowej*, Warszawa 2010
2. M. Bałtowski, *Gospodarka socjalistyczna w Polsce*, Warszawa 2009
3. *Od wielkiego kryzysu gospodarczego do wielkiego kryzysu finansowego*, red. J. Kaliński, M. Zalesko, Białystok 2009
4. P. Ther, *Nowy ład na Starym Kontynencie. Historia neoliberalnej Europy*, Warszawa 2015

Część D

Forma zajęć:	Wymiar zajęć w godz.:
Ogółem godzin w tym:	30
Konwersatorium	30
Elementy oceny końcowej (ogółem 100%), w tym:	
Aktywność, udział w dyskusjach	40%
Esej	60%
Liczba punktów ECTS	3

Część E

Metody dydaktyczne (nauczania) stosowane przez prowadzącego

M.3. wykład konwersatoryjny (z aktywnością doktorantów)
M.6. klasyczna metoda problemowa
M.7. metoda przypadków (studium przypadku)
M.11. dyskusja dydaktyczna

Część F

Metody weryfikacji (sprawdziany) osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia

W.6. esej
W.9. obserwacja i ocena sposobu zgłaszania problemu, zadawania pytań na zajęciach
W.10. obserwacja i ocena sposobu/kultury prowadzenia dyskusji i argumentowania